

Metodický pokyn Ministerstva financí k obsahu rozpočtu územního samosprávného celku podle rozpočtových pravidel územních rozpočtů – transfery poskytované ze státního rozpočtu

V případě některých územních samosprávných celků (dále jen „ÚSC“) nejsou neinvestiční transfery pravidelně poskytované ze státního rozpočtu součástí jejich schváleného rozpočtu, pokud do okamžiku schválení rozpočtu ÚSC neobdržel právní akt o poskytnutí transferu (zejména rozhodnutí o poskytnutí dotace). Nejvýznamněji se tento nejednotný přístup vyskytuje mezi kraji v případě přímých nákladů na vzdělávání, dotací pro soukromé školy a neinvestičních nedávkových transferů podle zákona o sociálních službách. Tímto dochází ke snížení vypovídací hodnoty a porovnatelnosti údajů o schváleném rozpočtu napříč ÚSC, zejména kraji, což komplikuje provádění analýz a vyhodnocování plnění rozpočtů ÚSC ve vztahu k jejich schváleným rozpočtům. Za účelem sjednocení přístupu ÚSC při sestavování a schvalování rozpočtu zveřejňuje Ministerstvo financí metodický pokyn k obsahu rozpočtu podle současného znění zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.

Podle ustanovení § 4 odst. 1 zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů je **rozpočet ÚSC finančním plánem** na rozpočtový rok, jímž se řídí financování jeho činnosti. Podle ustanovení § 6 odst. 1 předmětného zákona **jsou obsahem rozpočtu příjmy a výdaje** a ostatní peněžní operace, včetně tvorby a použití peněžních fondů, pokud neprobíhají mimo rozpočet. ÚSC sestavuje rozpočet v návaznosti na svůj střednědobý výhled rozpočtu a na základě údajů z rozpisu státního rozpočtu nebo rozpočtového provizoria, jímž státní rozpočet určuje své vztahy k rozpočtům krajů nebo obcí.

Z uvedeného vyplývá, že **při sestavování návrhu rozpočtu jsou obsahem rozpočtu (finanční plán) předpokládané příjmy a výdaje** a ostatní peněžní operace¹, které jsou mnohdy **stanoveny na základě příslušných podkladů** (např. makroekonomických predikcí, vývoje daňové legislativy, návrhu rozpisu státního rozpočtu nebo rozpočtového provizoria, smluvních vztahů, investičních záměrů, skutečné spotřeby minulých let, střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb atd.), a to v některých případech i prostřednictvím **kvalifikovaného odhadu. Příjmy a výdaje schváleného rozpočtu jsou tedy očekávanými příjmy a výdaji příslušného rozpočtového roku.**

Pokud se jedná o příjmy z transferů poskytovaných ze státního rozpočtu, tak **součástí schváleného rozpočtu jsou zejména**²:

- transfery v rámci souhrnného dotačního vztahu na základě návrhu rozpisu státního rozpočtu nebo rozpočtového provizoria,
- investiční transfery na základě vydaného právního aktu, pokud se přijetí peněžních prostředků očekává v rozpočtovém roce, na který se rozpočet schvaluje (v případě dotačních investičních akcí na základě vydaného rozhodnutí o poskytnutí dotace),³

¹ Pro posílení právní jistoty je v tomto duchu připravována úprava zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

² Obdobně se postupuje u příjmů z transferů poskytovaných zřízeným příspěvkovým organizacím ze státního rozpočtu zprostředkovaných prostřednictvím rozpočtu zřizovatele (ustanovení § 28 odst. 15 zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů).

³ Pokud byl právní akt nebo rozhodnutí o poskytnutí dotace vydány do okamžiku sestavení návrhu rozpočtu.

- neinvestiční transfery na základě vydaného právního aktu, pokud se přijetí peněžních prostředků očekává v rozpočtovém roce, na který se rozpočet schvaluje (v případě dotačních neinvestičních akcí na základě vydaného rozhodnutí o poskytnutí dotace),³
- **neinvestiční transfery poskytované ze státního rozpočtu na základě příslušného podkladu⁴ nebo provedeného kvalifikovaného odhadu⁵ výše transferu, pokud nebyl vydán právní akt** (v případě dotačních neinvestičních akcí rozhodnutí o poskytnutí dotace).

Jedná se o neinvestiční transfery, které jsou stanoveny zákonem nebo jsou poskytovány na základě uzavřené smlouvy s Českou republikou⁶ a jsou svojí povahou mandatorní nebo pravidelně se opakující (viz dále).

V případě ex-post dotací poskytovaných ze zákona je součástí schváleného rozpočtu na rozpočtový rok N dotace, která odpovídá výši realizovaných výdajů nebo jejich odhadu v rozpočtovém roce N-1, které nebyly prozatím refundovány ze státního rozpočtu.

Neinvestičními transfery poskytovanými ze státního rozpočtu, které jsou stanoveny zákonem nebo jsou poskytovány na základě uzavřené smlouvy s Českou republikou a jejichž výše je stanovena na základě příslušného podkladu nebo provedeného kvalifikovaného odhadu, se rozumí zejména:

- příspěvek poskytovaný z rozpočtu Ministerstva dopravy na kompenzaci veřejných služeb ve veřejné drážní osobní dopravě na základě Usnesení vlády ČR ze dne 9. 3. 2016 č. 191 o způsobu řešení organizace a financování regionální železniční dopravy po roce 2019 a uzavřené smlouvy s Českou republikou (**ÚZ 27355** - Příspěvek na ztrátu dopravce z provozu veřejné osobní drážní dopravy),
- státní příspěvek pro zřizovatele zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc poskytovaný z rozpočtu Ministerstva práce a sociálních věcí podle ustanovení § 42g a následující zákona č. 359/1999 Sb. (**ÚZ 13307** - Transfery na státní příspěvek zřizovatelům zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc),
- transfer obcím s rozšířenou působností určený na náhradu nákladů vzniklých v souvislosti s výkonem sociálně-právní ochrany dětí poskytovaný z rozpočtu Ministerstva práce a sociálních věcí podle ustanovení § 58 zákona č. 359/1999 Sb. (**ÚZ 13024** - Transfery na výkon činnosti obce s rozšířenou působností v oblasti sociálně-právní ochrany dětí),
- dotace na financování běžných výdajů souvisejících s poskytováním základních druhů a forem sociálních služeb poskytovaná z rozpočtu Ministerstva práce a sociálních věcí

⁴ Např. střednědobý plán rozvoje sociálních služeb; výše skutečně realizovaných výdajů, které budou v následujícím roce refundovány ze státního rozpočtu; na základě uzavřené smlouvy.

⁵ Např. výše transferu minulého rozpočtového období upravená o případnou inflační doložku nebo podle žádaného objemu a aktuálních parametrů pro příslušný rozpočtový rok.

⁶ Např. příspěvek poskytovaný z rozpočtu Ministerstva dopravy na kompenzaci veřejných služeb ve veřejné drážní osobní dopravě.

podle zákona č. 108/2006 Sb. (**ÚZ 13305** - Neinvestiční nedávkové transfery podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách (§ 101, § 102 a § 103)),

- dotace na výkon sociální práce poskytovaná z rozpočtu Ministerstva práce a sociálních věcí podle zákona č. 108/2006 Sb. (**ÚZ 13015** - Příspěvek na výkon sociální práce (s výjimkou sociálně-právní ochrany dětí)),
- dotace pro soukromé školy poskytovaná z rozpočtu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy podle zákona č. 306/1999 Sb. (**ÚZ 33155** - Dotace pro soukromé školy),
- dotace na přímé náklady na vzdělávání poskytovaná z rozpočtu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy podle zákona č. 561/2004 Sb. (**ÚZ 33353** - Přímé náklady na vzdělávání),
- dotace na úhradu výdajů ÚSC souvisejících s konáním voleb poskytovaná z rozpočtu Všeobecné pokladní správy, kterou spravuje Ministerstvo financí, podle příslušných volebních zákonů (**ÚZ 98008** - Účelové dotace na výdaje spojené s volbou prezidenta ČR, **ÚZ 98010** - Společné volby do Evropského parlamentu a Parlamentu České republiky, **ÚZ 98071** - Účelové dotace na výdaje spojené s volbami do Parlamentu České republiky, **ÚZ 98074** - Účelové dotace na výdaje spojené s volbami do zastupitelstev v obcích, **ÚZ 98135** - Účelové dotace na výdaje spojené s volbami do zastupitelstev v krajích, **ÚZ 98187** - Účelové dotace na výdaje spojené se společnými volbami do Parlamentu ČR a zastupitelstev v obcích, **98193** - Účelové dotace na výdaje spojené se společnými volbami do Senátu a zastupitelstev krajů, **ÚZ 98348** - Účelové dotace na výdaje spojené s přípravou a konáním voleb do Evropského Parlamentu).

Součástí schváleného rozpočtu ÚSC jsou také výdaje, které jsou kryté příjmy z výše uvedených neinvestičních transferů poskytovaných ze státního rozpočtu.

V případě zahrnování neinvestičních transferů na základě příslušného podkladu⁴ nebo provedeného kvalifikovaného odhadu⁵ do návrhu rozpočtu, ÚSC postupují podle metodického pokynu Ministerstva financí nejpozději při sestavování návrhu rozpočtu na rozpočtový rok 2025.